

UCHWAŁA NR VII/XLI/328/18

RADY GMINY WISZNIA MAŁA

z dnia 28 marca 2018 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Wisznia Mała na lata 2018 – 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2017r., poz. 1875 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz.U. z 2015r., poz. 1390), Rada Gminy Wisznia Mała uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wisznia Mała na lata 2018 - 2022, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wisznia Mała.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i w tym dniu podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Wisznia Mała.

Przewodnicząca
Rady Gminy
Margareta Ottenbreit
Margareta Ottenbreit

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE WISZNIA MAŁA
na lata 2018 – 2022

Przewodnicząca
Rady Gminy
Małgorzata Ottenbreit
Małgorzata Ottenbreit

WPROWADZENIE

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, zbudowana na miłości, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi.

Rodzina i dom rodzinny utożsamiane są z bezpiecznym schronieniem przed wszelkim złem świata zewnętrznego, jednak dla wielu osób są miejscem cierpienia, poniżenia, lęku i rozpacz.

Jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje - instytucje i służby zobligowane do pomocy zobowiązane są do podjęcia określonych działań dla dobra dzieci i wszystkich członków rodziny. Jedną z krytycznych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb jest przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się:

- intencjonalnością – ma na celu zamierzone działanie sprawcy w celu kontrolowania i podporządkowania ofiary,
- przewagą sił jednej ze stron nad drugą – ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy,
- wykorzystaniem przez sprawcę przewagi siły do naruszenia podstawowych praw i dóbr osobistych ofiary,
- narażeniem przez sprawcę zdrowia i życia ofiary na poważne szkody; doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Występuje we wszystkich warunkach społeczno – ekonomicznych, niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej. Przemoc dotyczy wszystkich członków rodziny niezależnie od wieku i płci. Może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale zawsze jest zachowaniem negatywnym o ogromnej szkodliwości społecznej, zdrowotnej i emocjonalnej.

Przemoc często trwa wiele lat, a ofiary nie szukają pomocy dla siebie i swoich bliskich, co bardzo utrudnia rozpoznanie zjawiska i skuteczną zewnętrzną interwencję.

Środowisko rodzinne, w którym zaistniała przemoc dąży głównie do ukrycia problemu. To poczucie wstydu i bezradności uniemożliwia członkom rodziny właściwy osąd sytuacji. Istotnym jest, aby sprawca przemocy otrzymał konkretny sygnał, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie tolerowanym przez prawo, a ofiara nie czuła się bezradna i pozostawiona sama sobie. Osoby będące ofiarami przemocy należy zatem otoczyć szczególną opieką, aby w atmosferze bezpieczeństwa potrafiły odzyskać równowagę psychiczną. Działania należy też podjąć wobec sprawców przemocy, a ich celem jest uświadomienie negatywnych konsekwencji dotychczasowego postępowania dla dobra funkcjonowania rodzin i nakłonienie sprawcy przemocy do zmiany zachowania.

Przemoc w rodzinie dotyczy nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej jaką jest poczucie bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowań. Niektóre z dzieci próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna zachowywać się agresywnie wobec ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. Dorosli, którzy jako dzieci doświadczali przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób dotkniętych przemocą rozszerza się na następne pokolenia.

Przemoc w rodzinie może być kontrolowana wyłącznie w sytuacji, gdy osoby i instytucje zajmujące się tym problemem współpracują ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego. Pojedyncza organizacja nie jest w stanie wypracować skutecznych metod rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie. Należy zatem podejmować wspólne działania wszystkich instytucji pracujących z rodziną. Interdyscyplinarność pracy z rodziną wymaga wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi: uprawnień, kompetencji, możliwości i procedur.

Najważniejszy dokument w ustawodawstwie polskim, ustanawiający podstawowe prawa człowieka – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w Rozdziale II pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne, przyznając każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ww. ustawy – przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (osób najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez „Procedurę Niebieskiej Karty”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Szczegółowe zasady prowadzenia procedury określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011r., poz. 1245 ze zm.).

Według polskiego prawa przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu. Zgodnie z art. 207 § 1 Kodeksu Karnego: „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Każdy, kto się dowie o przemoc w rodzinie powinien poinformować o tym odpowiednie służby.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wisznia Mała na lata 2018 – 2022 powstał z mocy art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności udzielania pomocy rodzinom, dotkniętym przemocą oraz zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu społecznym i rodzinnym.

Program ma charakter interdyscyplinarny i zakłada, że będzie realizowany we wzajemnej współpracy wszystkich instytucji i organizacji zobligowanych do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program oparty jest na zasadach:

- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania,
- edukacji mieszkańców Gminy Wisznia Mała na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie,
- promowanie alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2022 oraz z lokalnymi potrzebami i dotychczasowymi działaniami.

Program stanowi element Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wisznia Mała na lata 2017 – 2022 i jednocześnie jest skorelowany z aktualnymi programami przyjętymi w Gminie Wisznia Mała w zakresie wspierania rodziny, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, współpracy Gminy Wisznia Mała z organizacjami pozarządowymi.

UWARUNKOWANIA PRAWNE.

Podstawą działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie jest w szczególności:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997r., poz. 483 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. Poz. 1390 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. poz. 487 ze zm.),
- 4) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017r. poz. 2204 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2017r. poz. 1904 ze zm.),
- 6) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018r. poz. 155 ze zm.),
- 7) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017r. poz. 682 ze zm.),
- 8) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017r. poz. 1875 ze zm.),
- 9) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017r. poz. 1769 ze zm.),
- 10) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r. poz. 697 ze zm.),
- 11) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2017 r. poz. 2198 ze zm.),
- 12) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017r. poz. 783 ze zm.),
- 13) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2017r. poz. 2067 ze zm.).

DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMÓW.

Podstawowym problemem mieszkańców Gminy Wisznia Mała jest starzenie się społeczeństwa oraz bezrobocie poza sezonem letnim. Okres od października do maja jest bardzo trudny dla części tutejszej społeczności. Powoduje pojawianie się nowych, lub nasilenie dotychczasowych problemów wśród wielu mieszkańców naszej Gminy. Część rodzin z powodu bezrobocia nie posiada środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. W wielu przypadkach występuje patologia, niezaradność życiowa, co przekłada się na zaniedbania w obowiązkach domowych i w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w stosunku do dzieci. Długotrwała sytuacja pozostawania bez pracy i niezaradność w sytuacjach kryzysowych wpływają negatywnie na poczucie własnej wartości człowieka. Stres i utrata stabilizacji często powodują niemożność podejmowania racjonalnych decyzji. Pojawia się apatia, zniechęcenie, agresywna reakcja wobec otoczenia i instytucji. Pojawia się przemoc w rodzinie. Na terenie Gminy Wisznia Mała przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemami bezrobocia i nadużywania alkoholu.

Skuteczne wsparcie rodzin i przeciwdziałanie przemocy wymaga współpracy wielu służb i budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Uchwały Nr VI/VI/44/11 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Obecnie, zgodnie z Zarządzeniem nr 111/2015 Wójta Gminy Wisznia Mała z dnia 30.06.2015 r. w sprawie powołania i składu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej, Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wiszni Małej, Stowarzyszenia „Interwencja”, Sądu Rejonowego w Trzebnicy, Szkoły Podstawowej oraz Przedszkola z terenu Gminy Wisznia Mała.

Dane o sytuacji demograficznej w Gminie Wisznia Mała:

wyszczególnienie	Lata poprzednie			prognoza
	2015	2016	2017	2018
mieszkańcy (w osobach)				
ogółem	9 848	9 899	9 531	9 531
kobiety				
ogółem	5 027	5 050	4 762	4 762
wiek 0-17	950	950	948	948
wiek produkcyjny	3 092	3 051	2 892	2 892
wiek emerytalny	985	1 049	1 014	1 014
mężczyźni				
ogółem	4 821	4 849	4 769	4 769
wiek 0-17	962	951	954	954
wiek produkcyjny	3 465	3 462	3 282	3 282
wiek emerytalny	394	436	441	441

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Wiszni Małej.

Główne powody udzielenia pomocy i wsparcia:

Wyszczególnienie	Lata poprzednie		2017
	2015	2016	
ubóstwo			
liczba rodzin	79	76	63
liczba osób w rodzinach	250	221	164
bezrobocie			
liczba rodzin	50	45	33
liczba osób w rodzinach	188	157	108
niepełnosprawność			
liczba rodzin	48	49	47
liczba osób w rodzinach	100	91	96
długotrwała lub ciężka choroba			
liczba rodzin	61	57	51
liczba osób w rodzinach	128	116	105
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych			
liczba rodzin	20	6	7
liczba osób w rodzinach	95	29	25

alkoholizm			
liczba rodzin	3	2	1
liczba osób w rodzinach	6	5	1
narkomania			
liczba rodzin	0	0	0
przemoc w rodzinie			
liczba rodzin	0	0	0
liczba osób w rodzinach	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)			
liczba rodzin	37	29	24
bezdomność			
liczba rodzin	3	0	0
liczba osób w rodzinach	5	0	0
opuszczenie zakładu karnego			
liczba rodzin	0	0	1
liczba osób w rodzinach	0	0	1
zdarzenia losowe			
liczba rodzin	0	0	3
klęski żywiołowe i ekologiczne			
liczba rodzin	0	0	19

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Środki finansowe wydatkowane na przeciwdziałanie narkomanii:

Kwota środków finansowych w złotych	Lata poprzednie			prognoza
	2015	2016	2017	2018
	833,00	1 680,00	1 589,00	2 500,00

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

Środki finansowe wydatkowane na przeciwdziałanie alkoholizmowi:

Kwota środków finansowych w złotych	Lata poprzednie			prognoza
	2015	2016	2017	2018
	184 503,00	160 985,00	162 682,00	160 000,00

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

Procedury „Niebieskiej Karty”:

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”:	29	27	23
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych łącznie:	96	86	49
w tym dzieci:	32	24	21
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są ofiarami przemocy:	67	57	49
w tym:			
kobiety:	32	28	25
mężczyźni:	3	5	3
dzieci:	32	24	21

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy:		28	26
w tym:			
kobiety:		1	1
mężczyźni:		27	25
Zakończone procedury „Niebieskiej Karty”:			
w tym ze względu na:			
Brak zasadności podejmowania działań lub prowadzenia dalszych działań:	9	7	3
Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	7	5	12

Źródło: Na podstawie danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wieszni Małej.

ADRESACI PROGRAMU.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wieszni Mała skierowany jest do ogółu społeczności Gminy, do osób uwięzionych w przemoc w rodzinie, a także do osób profesjonalnie zajmujących się udzielaniem pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Program skierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności do dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych i osób niepełnosprawnych,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- rodzin w kryzysie, zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- rodzin doświadczających problemów opiekuńczo – wychowawczych,
- świadków przemocy,
- społeczności lokalnej, w jej obrębie grup i środowisk,
- osób, instytucji i podmiotów, które w trakcie wykonywania obowiązków mogą mieć kontakt ze zjawiskiem przemocy,
- specjalistów zajmujących się zawodowo udzielaniem wsparcia społecznego.

PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM.

Program, w ramach swoich kompetencji powinny realizować podmioty publiczne, właściwe organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz inne podmioty i osoby specjalizujące się w pracy, bądź mające kontakt z dziećmi i rodzinami, w tym dotkniętymi lub narażonymi na przemoc w rodzinie. Przy realizacji Programu współpracować powinni członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty i osoby powinny kierować się dobrem społeczności gminnej, a wspieranie osób, rodzin i środowisk zagrożonych przemocą, czy niewydolnych wychowawczo traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Nadrzędne założenia Programu to:

1. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
2. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
3. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy.
4. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

5. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach ofiary, gdyż jest to jeden z objawów doznanych urazów.
6. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
7. W przeciwdziałaniu przemocy trzeba pamiętać o sprawcach, proponując im formy pomocy, które poprzez zmianę ich postaw i zachowań, w trwały sposób powstrzymają akty przemocy.

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

CEL SZCZEGÓŁOWY I:

Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Wisznia Mała na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.

Sposoby realizacji:

1. Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, możliwościach przeciwdziałania i ochrony przed przemocą dla osób dotkniętych przemocą, sprawców przemocy oraz świadków przemocy.
2. Prowadzenie akcji informacyjnych kierowanych do konkretnych grup odbiorców i środowisk o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Udział w kampaniach poświęconych podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn, form i skutków przemocy oraz świadomości prawnej i konsekwencjach wynikających ze stosowania przemocy.

Podmioty realizujące:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej;
- Placówki oświatowe;
- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej;
- Komenda Powiatowej Policji w Trzebnicy;
- Ośrodek Zdrowia – SPZOZ w Wiszni Małej;
- Organizacje pozarządowe;
- Parafie Gminy Wisznia Mała.

Termin realizacji: Realizacja ciągła w latach 2018 – 2022.

CEL SZCZEGÓŁOWY II:

Zwiększenie dostępności, skuteczności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w połączeniu z profilaktyką uzależnień i działaniami na rzecz wzmocnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin.

Sposoby realizacji:

1. Umożliwienie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem instruktorów i wychowawców w ramach organizowanych zajęć pozalekcyjnych i imprez profilaktycznych.
2. Wspieranie działalności kulturalnej i sportowej prowadzonej w połączeniu z profilaktyką uzależnień i przeciwdziałania przemocy.
3. Realizacja szkolnych programów profilaktycznych oraz organizowanie zajęć edukacyjno – informacyjnych i wychowawczych, promujących zdrowy styl życia i zachowania nieagresywne na terenie szkół i innych placówek pracujących na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej.
4. Prowadzenie i rozwój świetlic środowiskowych.

5. Organizowanie półkolonii letnich, ferii zimowych oraz obozów dla dzieci, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami i przemocą domową oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczych.
6. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie specyfiki konfliktu, radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych.
7. Promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów.
8. Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, uzależnieniami lub innymi sytuacjami kryzysowymi.
9. Działania aktywizujące zawodowo i społecznie rodziny niewydolne wychowawczo oraz znajdujące się w kryzysie.

Podmioty realizujące:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej;
- Urząd Gminy;
- Placówki oświatowe;
- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej;
- Komenda Powiatowej Policji w Trzebnicy;
- Ośrodek Zdrowia – SPZOZ w Wiszni Małej;
- Organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: Realizacja ciągła w latach 2018 – 2022.

CEL SZCZEGÓŁOWY III:

Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc i zagrożonych przemocą w rodzinie.

Sposoby realizacji:

1. Podejmowanie interwencji w środowiskach, w których dochodzi do przemocy lub sytuacji konfliktowych oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
2. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy lub które są niewydolne wychowawczo.
3. Pomoc psychologiczna, prawna, socjalna, edukacja, zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, będących ofiarami lub świadkami przemocy w rodzinie oraz z rodzin zagrożonych przemocą domową.
4. Wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne dla osób dorosłych, będących ofiarami lub świadkami przemocy w rodzinie oraz z rodzin zagrożonych przemocą domową.
5. Udzielanie informacji i pomoc w dotarciu do innych placówek, udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie lub narażonych na przemoc.
6. Zapewnienie rodzinom dysfunkcyjnym bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci.
7. Prowadzenie przez grupy robocze przy Zespole Interdyscyplinarnym zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie pomocy rodzinom, w których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.
8. Praca socjalna, wsparcie asystenta rodziny i inne wspólne działania służb pomocowych na rzecz wzmocnienia rodziny.
9. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez działania prewencyjne i monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą, uzależnieniami i niewydolnych wychowawczo.

10. Podejmowanie działań reintegrujących rodzinę, w której występuje problemem przemocy, uzależnienia lub inna sytuacja kryzysowa.

Podmioty realizujące:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej;
- Urząd Gminy;
- Placówki oświatowe;
- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej;
- Komenda Powiatowej Policji w Trzebnicy;
- Ośrodek Zdrowia – SPZOZ w Wiszni Małej;
- Organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: Realizacja ciągła w latach 2018 – 2022.

CEL SZCZEGÓŁOWY IV:

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc lub, co do których istnieje podejrzenie, że mogą być sprawcami przemocy.

Sposoby realizacji:

1. Praca socjalna z osobami stosującymi przemoc, mająca na celu reintegrację społeczną i zawodową sprawców przemocy.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych i motywowanie do udziału w tych programach.
3. Motywowanie osób uzależnionych do udziału w terapii odwykowej.

Podmioty realizujące:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej;
- Komenda Powiatowej Policji w Trzebnicy;
- Kuratorzy Sądowi;
- Organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: Realizacja ciągła w latach 2018 – 2020.

CEL SZCZEGÓŁOWY V:

Podniesienie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb i podmiotów, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Wisznia Mała.

Sposoby realizacji:

1. Zapewnienie możliwości udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, naradach i seminariach dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie - w celu podniesienia wiedzy i umiejętności osób, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
2. Zapewnienie poradnictwa i wsparcia w formie superwizji dla osób pracujących z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w rodzinie.
3. Kontynuowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami realizującymi zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy i pracy ze sprawcą przemocy, w tym w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

4. Pozyskiwanie materiałów edukacyjnych (w tym: książek, czasopism, broszur, innych materiałów informacyjnych, instruktażowych i szkoleniowych, zaleceń) oraz ich rozpowszechnianie wśród pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej;
- Urząd Gminy;
- Placówki oświatowe;
- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej;
- Komenda Powiatowej Policji w Trzebnicy;
- Ośrodek Zdrowia – SPZOZ w Wiszni Małej;
- Organizacje pozarządowe.

Termin realizacji: Realizacja ciągła w latach 2018 – 2022 (przy czym pkt 1 i 2 w zależności od zgłaszanych potrzeb, dostępnych ofert i środków finansowych).

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Do podstawowych źródeł finansowania działań określonych w Programie należy zaliczyć środki własne Gminy Wisznia Mała, środki własne podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy - w ramach realizacji zadań statutowych, a także środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł np. środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie Gminy na zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 r. wynoszą: 2 000,00 zł.

Przewidywane wydatki w latach: 2018 - 2022 to: 3 000,00 zł rocznie.

MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składać będą do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

PODSUMOWANIE.

Program wskazuje priorytety i wspólny kierunek działań wszystkich podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale nie wyklucza innych działań, które należy podejmować w tym zakresie.

Cele i sposoby realizacji określone w Programie będą ewaluować i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Wisznia Mała w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i konieczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w Gminie Wisznia Mała.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem Programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności udzielania pomocy rodzinom dotkniętym przemocą oraz zmniejszenie negatywnych następstw przemocy w życiu społecznym i rodzinnym.

Przyjęty Uchwałą Nr VII/VI/54/15 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 29 kwietnia 2015 r. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wisznia Mała dotyczył lat 2015 – 2017.

W związku z powyższym zachodzi konieczność podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wisznia Mała na lata 2018 – 2022.

Przewodnicząca
Rady Gminy

Małgorzata Ottenbreit

